

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 10. marts 2011
Kontor: Civil- og Politiafdel-
lingen
Sagsnr.: 2011-150-2151
Dok.: JEE44087

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 604 (Alm. del), som Folke-
tingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 11. februar 2011.
Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfoed (EL).

Lars Barfoed

/

Carsten Kristian Vollmer

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 604 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Hvordan uddannes dommere, advokater, anklagere, politiet og immigrationsmyndighederne til at kunne identificere og hjælpe ofre for menneskehandel bedst muligt?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet udtalelser fra Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Rigsadvokaten og Integrationsministeriet.

Domstolsstyrelsen har oplyst følgende:

”Med henblik på at kunne identificere og hjælpe ofre for kriminalitet undervises dommere og andre domstolsjurister i "håndtering" af forurettede personer, herunder ofre for menneskehandel. Undervisningen er et led i dommeres og andre domstolsjuristers sædvanlige uddannelse og efteruddannelse.

Domstolsstyrelsen kan endvidere oplyse, at kompleksiteten i menneskehandelssager senest i november 2010 blev gennemgået og drøftet på Domstolsakademiet, der afvikles som et led i dommeres og domstolsjuristers efteruddannelse. Der blev i den forbindelse bl.a. sat fokus på, hvilke tvangsmidler der anvendes over for ofre for menneskehandel, hvordan ofrene udnyttes, og hvordan ofrene fastholdes i f.eks. prostitution.

Derudover blev følgende emner berørt på kurset:

- Straffelovens § 262 a om menneskehandel
- Danmarks internationale forpligtelser
- Gennemgang af konkrete menneskehandelssager
- Myndighedernes rolle
- Asylmuligheder for ofre for menneskehandel
- Tiltalerejsning
- Betydningen af udlændingelovens § 26 a (om udlændinge der har været udsat for menneskehandel)
- Vidners troværdighed
- Regeringens handlingsplan til bekæmpelse af handel med mennesker 2007-2010, Center mod Menneskehandel (CMM) og fakta om menneskehandel i Danmark.”

Rigspolitiet har oplyst følgende:

”Alle elever på Politiskolen modtager undervisning i de omhandlede emner på 1. modul af Politiets Grunduddannelse (PG I). I den forbindelse arbejder eleverne med relevante

aspekter omkring prostitution, prostitutionens bagmænd, kvindehandel og menneskesmugling.

I forbindelse med undervisningen, der planlægges og afvikles af personale fra Nationalt Efterforskningscenter (NEC) i samarbejde med Center Mod Menneskehandel (CMM), informeres eleverne bl.a. om det aktuelle prostitutionsbillede i Danmark og om politiets samarbejde med eksterne og internationale parter. Ligeledes beskrives samarbejdet med CMM, herunder politiets inddragelse af CMM ved planlagte aktioner i prostitutionsmiljøet. Endvidere gennemgås relevant lovgivning samt politiets ansvarsområder fra iværksættelse og gennemførelse af kontrolaktioner og efterforskning til efterfølgende udarbejdelse af tiltale.

Undervisningen sigter på at give eleverne en bred forståelse af fænomenet menneskehandel, herunder mulighederne for identifikation af indikatorer for menneskehandel. Heri indgår også beskrivelser af de ofte svære situationer, som det mulige offer for menneskehandel befinder sig i, bl.a. med henblik på, at eleverne opnår forståelse for det mulige offers reaktionsmønster i forbindelse med afhøringer mv. Der lægges endvidere vægt på at understrege væsentligheden af dette område samt at formidle, at evnen til at behandle et muligt offer med fornøden respekt og forståelse kan forøge muligheden for at strafforfølge en gerningsmand.

Eleverne modtager ligeledes undervisning i de ovennævnte emner på sidste del af politiuddannelsen, i hvilken forbindelse der tillige indgår undervisning i relation til efterforskning mod organiseret kriminalitet.

Emnet er i øvrigt integreret i øvrige dele af politiuddannelsen, herunder i forbindelse med fagområder som polititeori, strafferet, psykologi, sociologi, internationale forhold og menneskerettigheder, udlændinge mv.

Det kan endvidere oplyses, at der i efteråret 2010 blev afholdt en række orienteringsmøder for alle landets politikredse. Undervisningen blev varetaget af politipersonale med bred erfaring fra efterforskning mod menneskehandel. Ca. 200 politifolk og anklagere deltog i undervisningen. Dette er en fortsættelse af de årlige landsdækkende temadage vedrørende efterforskning i prostitutionsmiljøer, som NEC har afholdt med henblik på som national monitoringsansvarlig at kunne videreformidle de gode og dårlige erfaringer, som er indhøstet i politikredsene.

Endelig kan det oplyses, at der i forbindelse med den politifaglige efteruddannelse af polititjenestemænd undervises i emnet menneskehandel og prostitutionens bagmænd på et kursus, som gennemføres lokalt i politikredsene. Ved tilrette-

læggelsen af dette kursus lægges der særlig vægt på de konkrete problemer og politimæssige udfordringer, der kan forekomme i den enkelte kreds. Formålet er at give deltagerne viden og færdigheder, så de er i stand til at opfange indikatorer på menneskehandel og rufferi, til at gennemføre en intensiveret kontrol i prostitutionsmiljøet og til at indsamle efterretninger til brug for efterforskningen af sager vedrørende menneskehandel og prostitutionens bagmænd.

Rigsadvokaten har oplyst følgende:

”I forbindelse med behandlingen af straffesager findes der en række regler mv., der har til formål at støtte og vejlede ofre for kriminalitet. Disse regler gælder selvsagt også i sager om menneskehandel.

Eksempelvis følger det af retsplejelovens § 741 a, at der bl.a. i sager om overtrædelse af straffelovens § 262 a om menneskehandel er mulighed for at beskikke en bistandsadvokat for forurettede. Bistandsadvokaten har bl.a. til opgave at støtte forurettede under afhøring hos politiet og i retten samt at yde bistand ved afgørelsen af eventuelle erstatningskrav. Bistandsadvokaten kan efter omstændighederne også yde rådgivning om særlige hjælpemuligheder, yde personlig støtte og vejledning og varetage andre opgaver for forurettede af mere almen karakter.

Det følger endvidere af retsplejelovens § 741 b, at politiet skal vejlede den forurettede om reglerne om beskikkelse af bistandsadvokat inden den første afhøring af forurettede, og at vejledningen skal gentages i forbindelse med og inden anden afhøring.

Anklagemyndigheden er meget opmærksom på behandlingen af sager om menneskehandel efter straffelovens § 262 a, herunder behandlingen af ofre i forbindelse med disse straffesager.

Jeg kan i den forbindelse bl.a. oplyse, at behandlingen generelt af forurettede og vidner indgår som et tema i både den praktiske og teoretiske grunduddannelse, som alle anklagere gennemgår i løbet af de første tre ansættelsesår.

Jeg kan også pege på, at sager om menneskehandel efter politireformen behandles i politikredsens advokaturer for personfarlig kriminalitet, og at dette bidrager til en særlig erfaring og ekspertise hos de anklagere, der beskæftiger sig med disse sager, herunder i relation til behandlingen af ofre.

Desuden deltager rigsadvokaturen i undervisning af relevante aktører på området. Rigsadvokaten har bl.a. i samarbejde med Rigspolitiet, SKAT og CMM afholdt landsdækkende

temadage for politi og anklagemyndighed om efterforskningen i prostitutionsmiljøer, ligesom Rigsadvokaten sammen med bl.a. CMM i Domstolsstyrelsens regi har undervist dommere i sager om menneskehandel, herunder i behandlingen af ofre.

Rigsadvokaten overvejer endvidere i øjeblikket at revidere det afsnit om straffelovens § 262 a, der er beskrevet i Rigsadvokatmeddelelse nr. 9/2005 om strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven, så der i meddelelsen også redegøres for de særlige spørgsmål vedrørende ofre for menneskehandel, der kan være relevante for anklagemyndighedens arbejde med disse sager.

Det tilføjes, at rigsadvokaturen er repræsenteret i det overordnede koordinerende arbejde på området, herunder i det referencesystem, som CMM har etableret, hvor de centrale aktører på området er repræsenteret, herunder politiet, Udlændingesservice og organisationer på området, f.eks. Dansk Røde Kors og Red Barnet. Som led heri er der bl.a. mulighed for løbende at udveksle erfaringer om behandlingen af sager om menneskehandel, herunder i relation til ofre for menneskehandel.”

Integrationsministeriet har oplyst følgende:

”Udlændingesservice bidrager på mange forskellige niveauer til uddannelse af fagpersoner på menneskehandelsområdet.

I forbindelse med oplæring af medarbejdere, der gennemfører asylinterviews, indgår det som et naturligt led, at medarbejderne oplæres i at kunne identificere ofre for menneskehandel. Der er i den forbindelse udarbejdet vejledende spørgsmål, som medarbejderen kan anvende i forbindelse med afdekningen af menneskehandelsspørgsmålet. Herudover er det en naturlig del af oplæringen, at medarbejderen i forhold til ansøgere fra visse nationaliteter, f.eks. Nigeria, skal være særligt opmærksomme på problemstillingen.

Selve vurderingen af, om en person har været udsat for menneskehandel, varetages af en særlig gruppe af medarbejdere, og der er udarbejdet særlige vejledninger til brug herfor. Derudover deltager denne gruppe af medarbejdere i såvel det interne som eksterne tværgående samarbejde på området.

Der afholdes endvidere internt i Udlændingesservice løbende koordinationsmøder mellem de forskellige aktører i styrelsen.

Endvidere har Udlændingesservice afholdt flere undervisningsdage for medarbejdere fra CMM, herunder for kontaktpersoner for socialarbejderne på de lokale krisecentre, de opsøgende medarbejdere og for Dansk Røde Kors medarbejder-

ne særligt fra Kvindecentret (særligt opholdscenter for enlige kvinder med og uden børn), hvor bl.a. de forskellige sags-gange, lovgrundlaget samt de særlige tilbud, der gælder for de handlede, er blevet gennemgået.

Udlændingesservice underviser jævnligt politiets personale i reglerne om ud- og afvisning af udlændinge. I den forbindelse indskærpes det, at der – særligt i forbindelse med sager vedrørende ulovligt arbejde i prostitutionsmiljøet – skal være skærpet opmærksomhed på potentielle ofre for menneskehandel, ligesom der gøres opmærksom på de indikatorer, der kan være på, at en udlænding er udsat for menneskehandel.

Videre afholder Udlændingesservice løbende oplæg, koordineringsmøder og samarbejdsforum, hvor styrelsen drøfter praktiske spørgsmål og procedurer med f.eks. CMM, International Organization for Migration, Dansk Røde Kors, politiet og Red Barnet.”